

دنیای من نامحکم

مهارت‌های ارتباط با کودکان زیر هفت سال

نویسنده: دیدیه کالوت
بازآفرین: مریم تهوری

اینجا خانه
شماست

به ذکر نطفه نبوت است
به آینه رود و کار است

تقديم به
پدر و مادر نازنینم
همسر عزیزتر از جان
و فرزندان صبورم

سخن آغازین

با همه دشواری‌ها و ظرافت‌هایش، شیرین‌ترین کار عالم «تربیت» است و مهم‌ترین بستر تربیت، «خانواده». خانواده اگر «خانواده» باشد، تربیت شیرین می‌شود و طبیعی. همان‌طور که ما نفس می‌کشیم، در خانواده هم تربیت می‌شویم؛ بی‌آنکه به آن فکر کنیم و بدانیم چه می‌شود.

تمرکز ما بر تربیت و تعلیم است، آن‌هم با رویکرد اسلامی و عقلانی و با محوریت مهارت‌آموزی به خانواده‌ها. از این‌رو طرح «مهرستان» را پایه‌ریزی کردیم تا در پیمودن این مسیر مقدس، بتوانیم منظم و هدفمند و برنامه‌دار پیش برویم. «مهرستان» فقط مخفف «محصولات هنری رسانه‌ای» نیست؛ بلکه اسم مکانی است برای آموختن مهرورزی در خانه و گرمابخشی به کانون خانواده.

از بین همه راه‌های ممکن، با «یار مهربان» به یاری خانواده‌ها آمده‌ایم؛ با همان آشنای پرسخاوتی که صدها نسل بشر را معلم وار پرورده و فروتنانه با ذهن و ضمیرشان در هم تنیده است.

بله، با کتاب آمده‌ایم و بر این باوریم که با همه تنوع ابزارهای دیجیتال و گرایش جنون‌آمیز انسان امروز به آن‌ها، هیچ چیز جای کتاب را نمی‌گیرد! خوشبختانه این یار مهربان، همچنان گنجینه سرشاری به شمار می‌رود که پاسخ‌گوی نیازهای رنگارنگ مخاطبانش است.

به دنبال کار خیرزمین‌مانده‌ای بوده‌ایم که حضورمان در این عرصه را معنا ببخشد و جریانی پویا و اثری مانا به جای گذارد. سرانجام صدها نفر ساعت پایش و پویش، به معماری طرح خانواده‌محور «مهرستان» انجامید که یکی از میوه‌هایش اکنون در دستان شماست.

مشتاقانه منتظریم تا با دریافت دیدگاه‌های شما سروران عزیز به آدرس mehr@mehrestan.ir بیش از پیش مرهون مهربانی‌هایتان گردیم.

بر آستان جانانی سرسپاس فرود می‌آوریم که توفیق، رفیق طریقمان کرد تا دوره امانت داده‌شده در مزرعه دنیا را به خوشه‌چینی از خرمن ارباب و اصحاب فرهنگ و اندیشه بگذرانیم و آنگاه با لطفی دوچندان، ما را وامدار فضل بی‌کرانش کرد تا در طرح پربرکت «مهرستان» بتوانیم بابت تولید و ترویج محصولاتی فرهنگی و تربیتی، مدال افتخار بر گردن بیاویزیم. از تک‌به‌تک سروران ارجمندی که ذره‌پروری کردند و گام به گام مسیر را هم‌شانه ما شدند، به رسم ادب، خاضعانه سپاسگزاریم.

مهرستان

اینجا خانه شماست

مقدمه	۱۳
فصل اول: اصول ارتباط با کودکان خردسال	۱۷
۱. شناخت و درک صحیح توانایی‌های کودکان	۱۹
لزوم شناخت و درک توانایی‌ها	۱۹
روش شناخت و درک توانایی‌ها	۲۱
نکات کاربردی	۳۱
۲. تعامل و ارتباط صحیح با کودکان	۳۲
استفاده از کلمات مناسب	۳۲
مشاهده چهره و سنجش رفتار کودکان	۳۴
درمیان گذاشتن برداشت‌های خود با کودکان	۳۵
توضیح خواستن از کودکان	۳۸
واقع‌بین بودن در مقابل خطاهای کودکان	۴۰
پرهیز از اعمال نظر و سلطه جویی	۴۲
تظاهر نکردن به فهمیدن مطالب کودکان	۴۳
نکات کاربردی	۴۶
۳. دخالت در فعالیت‌های کودکان	۴۷
نکات کاربردی	۵۶
۴. همکاری و مشارکت با کودکان	۵۶
اهمیت همکاری با کودکان	۵۶
مطرح کردن درخواست همکاری	۵۹

جلب توجه برای همکاری	۶۳
نکات کاربردی	۷۲

۷۳ فصل دوم: ارتباط با کودکان از طریق بازی

۱. نقش والدین در برقراری ارتباط با کودکان از طریق بازی	۷۵
فراهم کردن محیط مناسب	۷۵
پاسخ مناسب دادن به درخواست کودکان	۷۸
آزادی دادن و حق انتخاب به کودکان	۷۹
مشارکت در تهیه وسایل بازی	۸۱
ارج نهادن به ساخته های کودکان	۸۴
نکات کاربردی	۸۵
۲. نقش بازی در برقراری رابطه با کودکان	۸۶
احساس امنیت و محبت	۸۷
درک واقعیت های زندگی	۸۹
مطرح کردن موضوعات پیچیده توسط کودکان	۹۱
به کارگیری و تقویت حواس پنج گانه	۹۲
درک پدیده های مادی	۹۵
تقویت قدرت تداعی کودکان	۹۶
آشکارشدن دانش و آگاهی های کودکان	۹۸
نکات کاربردی	۱۰۰
۳. اسباب و وسایل بازی کودکان	۱۰۱
ویژگی های اسباب و وسایل بازی	۱۰۲
تهیه اسباب و وسایل بازی	۱۰۶
مرتب کردن اسباب و وسایل بازی	۱۱۱
نکات کاربردی	۱۱۵

۱۱۷ فصل سوم: ارتباط با کودکان در محیط های اجتماعی

۱. توجه به قراردادهای و آداب اجتماعی	۱۱۹
لزوم آموزش آداب و قراردادهای اجتماعی به کودکان	۱۲۰

برخی آداب و قراردادهای اجتماعی مورد نیاز کودکان	۱۲۰
نکات کاربردی	۱۲۵
۲. ارتباط با کودکان در خانه	۱۲۶
مدیریت روابط والدین با کودکان	۱۲۶
ایجاد و پرورش استقلال در کودکان	۱۲۸
تأمین امنیت کودکان	۱۳۹
مدیریت روابط میان خواهر و برادر	۱۴۶
نکات کاربردی	۱۴۹
۳. ارتباط با کودکان در مهمانی	۱۵۲
ارتباط همسالان با کودکان	۱۵۲
ارتباط بزرگسالان با کودکان	۱۶۰
نکات کاربردی	۱۶۲
۴. ارتباط با کودکان در گردش و مسافرت	۱۶۳
ارتباط والدین با کودکان در گردش و مسافرت	۱۶۴
ارتباط همسالان با کودکان در گردش و مسافرت	۱۷۱
نکات کاربردی	۱۷۲
۵. ارتباط مربی یا پرستار با کودکان	۱۷۳
معیارهای انتخاب مربی یا پرستار	۱۷۴
فراهم کردن زمینه ارتباط مربی با کودکان	۱۷۷
نکات کاربردی	۱۸۲

مقدمه

همه ما به این حقیقت باور داریم که تربیت کودکان، پایه و اساس رستگاری فرد و اجتماع است؛ اما در مقام عمل چه اتفاقی می افتد که در تربیت فرزندان کمتر موفق هستیم. شاید یکی از دلایل آن آشنانبودن پدران و مادران با مهارت های تربیت فرزند باشد.

امروزه محصولات فراوانی در قالب کتاب، مقاله، فیلم آموزشی و... با هدف آشناکردن پدران و مادران با مهارت های تربیت فرزند تولید می شوند و افراد زیادی در حوزه های تخصصی گوناگون، در حال تولید محتوا برای مهارت افزایی پدران و مادران هستند.

از جمله افرادی که فعالیت های شایانی در این خصوص انجام داده است، آقای دیدیه کالوت^۱ نویسنده و پژوهشگر کانادایی و متخصص ناتوانایی های روانی حرکتی کودکان است که نه تنها به بخش نظری تربیت کودکان توجه کرده است، بلکه به جنبه های عملی و مهارتی تربیت نیز اهتمام ویژه ای داشته است. او دوره های آموزشی متعددی را برای والدین در کشور خود برگزار کرده و حاصل

1. Didier Calvet

۲. در مرحله دوم، مطالب کتاب اصلی بر اساس فهرست جدید چینش شد. همچنین سعی شد با حذف مطالب تکراری، معادل سازی واژه های قدیمی با واژه های جدید، استفاده از عنوان های جذاب و نیز روان سازی جملات و عبارات، کتاب به ذائقه خواننده امروزی نزدیک شود.

۳. در گام سوم، در پایان هر مبحث، قسمتی با عنوان «نکات کاربردی» به متن افزوده شد تا اگر خواننده به هر دلیلی به مرور یا خلاصه برداری نیاز داشت، بتواند به راحتی از آن استفاده کند. همچنین در لابه لای متن، جملات کوتاهی با عنوان «هنگام درنگ» افزوده شد تا ذهن خواننده به واقعیت هایی از زندگی فرزندش و نحوه ارتباط صحیح با او معطوف شود. بیان این نکته لازم است که در احیای این کتاب سعی شده است ضمن رعایت کامل امانت داری و وفاداری به متن و مقصود نویسنده، مطالب به گونه ای ارائه شوند که خواننده را با اثری منسجم مواجه کند و از پراکندگی هایی موجود در متن اصلی تا حدودی بکاهد.

نکته دیگر اینکه کتاب اصلی فاقد کتابنامه و زیرنویس است و آنچه در پاورقی های این کتاب مشاهده می کنید، قسمت هایی از متن اصلی کتاب است که ترجیح داده شد به پاورقی منتقل شوند تا امکان مراجعه به آن برای خوانندگان علاقه مند وجود داشته باشد.

این کتاب با عنوان جدید دنیای شیرین ناتمام؛ مهارت های ارتباط با کودکان ۵/۱ تا ۴ سال و در سه فصل تقدیم شما خواننده گرامی خواهد شد:

در فصل اول با عنوان «اصول مهارت‌های ارتباط با کودکان» مهم‌ترین اصولی بیان شده که پدران و مادران و مربیان باید برای تعامل با کودکان ۱/۵ تا ۴ سال به آن‌ها توجه کنند.

در فصل دوم با عنوان «ارتباط با کودکان از طریق بازی» به نقش والدین در برقراری ارتباط با کودکان از طریق بازی و نقش بازی در برقراری رابطه با کودکان پرداخته و در آن بحثی نیز دربارهٔ وسایل بازی کودکان ارائه شده است.

فصل سوم و پایانی کتاب با عنوان «ارتباط با کودکان در محیط‌های مختلف اجتماعی» نیز به موضوع نحوهٔ ارتباط با کودکان در محیط‌های مختلف مانند خانه، مهمانی، گردش، مسافرت و... پرداخته و مهارت‌های مناسبی را در این خصوص به پدران و مادران و مربیان آموزش داده است.

در پایان از همهٔ بزرگوارانی که در به‌ثمر رسیدن این اثر بنده رایاری کردند سپاسگزارم و امیدوارم کتاب حاضر گامی در راه تربیت بهتر فرزندان امروز و فردای جامعه باشد.

مریم تیموری

فصل اول: اصول ارتباط با کودکان خردسال

